

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

17 лютого 2017 року

м. Тернопіль

№ 06-рк/к

*Про усунення причин та умов, які можуть
призвести до вчинення порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання від 16.02.2017 № 09 «Про надання рекомендацій» встановила наступне.

До територіального відділення надійшло звернення Бучацької районної ради щодо розгляду рішення районної ради від 20.12.2016 № 243 «Про результати розгляду депутатського запиту депутата районної ради Козири І.С.» стосовно правомірності дій публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації „Тернопільгаз” при перевірці димоходів будинків по вул. Шухевича 52, 54,56 в м. Бучач (надалі – звернення районної ради).

В ході розгляду заяви територіальним відділенням встановлено:

Відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, **публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації „Тернопільгаз”** (надалі – ПАТ або Товариство) є юридичною особою, ідентифікаційний код 03353503, юридична адреса: вул. Чернівецька, 54, м. Тернопіль, 46006.

Основний вид діяльності:

35.22 Розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи;

До складу ПАТ входить 9 відокремлених підрозділів - управлінь з експлуатації газового господарства публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Тернопільгаз», а саме: Бережанське, Борщівське, Бучацьке, Гусятинське, Збаразьке, Козівське, Тербовлянське, Чортківське, Шумське.

Постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України (НКРЕ) від 29.09.2015 № 2487 переоформлено ліцензію серії АЕ № 642478, видану ПАТ «Тернопільгаз» на право провадження господарської діяльності з розподілу природного, нафтового газу і газу (метану) вугільних родовищ безстроково.

Транспортування природного і нафтового газу трубопроводами та його розподіл, відповідно до статті 5 Закону України „Про природні монополії ”, віднесено до сфери діяльності суб'єктів природних монополій, яка полягає у необхідності застосування певних інженерних комунікацій.

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ПАТ є суб'єктом господарювання.

Згідно статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за №317/6605, встановлено, що становище ПАТ на ринку надання послуги розподілу

природного газу на території Тернопільської області крім міста Тернопіль, Тернопільського району (за винятком сіл: Забойки, Довжанка, Драганівка, Домаморич, Почапінці) та міста Кременця, сіл Горинка, Підлісці, Бонівка, Дідичів, Великі Млинівці, Білокриниця, Мала Андруга, Веселівка, Богданівка, Будки, Велігури, Двірець, Дунаїв, Жолоби, Кімната, Колосова, Крутнів, Новий Кокорів, Старий Кокорів, Комарівка, Куликів, Кушлін, Лопушне, Лосятин, Підлісне, Плоске, Попівці, Раславка, Ридомиль, Розтоки, Рудка, Савчиці, Сапанів, Пугалі, Шпиколоси, Бортівка, Зеблази та Старий Почаїв Кременецького району Тернопільської області протягом 2016 року та по даний час містить ознаки монопольного (домінуючого) із часткою 100 відсотків.

Відносини між газопостачальними, газорозподільними підприємствами та споживачами природного газу - фізичними особами (побутовими споживачами), фізичними особами - підприємцями, юридичними особами регулюються Правилами постачання природного газу, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 N 2496.

Суб'єкти господарювання незалежно від форм власності та організаційно-правової форми, діяльність яких пов'язана з будівництвом, ремонтом, розширенням, реконструкцією, технічним переоснащенням, експлуатацією систем газопостачання повинні користуватися Правилами безпеки систем газопостачання, затвердженими наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 15.05.2015 № 285 (надалі – Правила безпеки).

Відповідно до пункту 6.1 Правил безпеки безпечну експлуатацію та технічне обслуговування димових і вентиляційних каналів житлових і громадських будинків забезпечує власник (балансоутримувач та/або орендар (наймач)).

Згідно пункту 6.8 Правил безпеки періодичній перевірці і прочищенню підлягають:

- димоходи опалювальних печей, ємкісних газових водонагрівачів і опалювальних котлів, які працюють сезонно, - не рідше ніж один раз на рік (перед початком опалювального сезону), які працюють цілий рік, - два рази на рік (навесні і восени);
- димоходи опалювально-варильних печей не рідше ніж два рази на рік: перед початком і після закінчення опалювального сезону;
- димоходи від газових проточних і ємкісних газових водонагрівачів для гарячого водопостачання, ресторанних газових плит (залежно від матеріалу) - не рідше ніж один раз на 6 місяців (цегляні, цегляні і азбестоцементні, цегляні і керамічні димоходи) і не рідше ніж один раз на рік (металеві - з товщиною стінки не менше 3 мм, азбестоцементні, керамічні та із жаростійкого бетону).

Вентиляційні канали підлягають перевірці і прочищенню одночасно з димовими. У разі відсутності димових каналів вентиляційні канали підлягають перевірці один раз на рік.

У відповідності до положень пункту 6.2 Правил безпеки під час перевірки димових та вентиляційних каналів визначають:

- відповідність конструкції і використаних матеріалів вимогам проектної документації;
- прохідність каналів (відсутність засмічення і наявність тяги);
- герметичність;
- відокремленість;
- наявність і справність протипожежних розсічок від горючих конструкцій;
- наявність поблизу оголовків встановлених приладів, обладнання у зоні вітрового підпору, що заважає належному повітрообміну;
- справність та правильність розташування оголовку димоходу відносно даху і розташованих поблизу споруд і дерев з урахуванням зони вітрового підпору;
- відсутність сажі і смоли - на внутрішніх поверхнях і тріщин - на зовнішніх.

Пунктом 6.1 Правил безпеки визначено, що перевірка і прочищення димових та вентиляційних каналів повинні виконуватися спеціалізованою організацією, яка має дозвіл на виконання цих робіт центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю.

Суб'єкт господарювання, що має право виконувати зазначені роботи після їх завершення повинен оформити акт, рекомендована форма якого наведена у додатку 2 Правил безпеки. Один примірник акта передається газорозподільному підприємству. Строк зберігання таких актів - 12 місяців.

Згідно інформації, наданої управлінням Держпраці у Тернопільській області (лист від 23.01.2017 № 185/01-05-8.1/17) 15 суб'єктів господарювання у Тернопільській області отримали дозволи на виконання робіт з перевірки і прочищення димових і вентиляційних каналів (надалі – ДВК)

ПАТ здійснює обстеження, ремонт та чищення димарів, повітропроводів на основі дозволу № 078.15.61, виданого територіальним управлінням Держгірпромнагляду у Тернопільській області. Відповідно до листа Товариства від 23.01.2017 № 10/79 у 2016 році виконано 9786 перевірок і прочищень ДВК на суму 434961,57 грн.

Вищевказані роботи повинні виконуватися виключно на договірних умовах, оскільки вони не входять в перелік послуг, які надаються споживачеві за рахунок тарифу газорозподільного підприємства.

Товариством при здійсненні повторної перевірки ДВК були оформлені акти приймання виконаних робіт в примітці до яких зазначено, що роботи виконані за заявою споживача.

Проте, на вимогу територіального відділення ПАТ не змогло надати підтвердження заявок мешканців будинків 52, 54, 56 по вул. Шухевича в м. Бучач щодо наміру отримання послуги із повторної перевірки ДВК.

Споживачі необізнані із інформацією, які роботи планово-попереджувальної системи запобігання виникнення аварійних ситуацій надаються споживачеві за рахунок тарифу та виконуються безкоштовно, а які платні, яка їх вартість, періодичність проведення, правильність оформлення заявок, можливості вибору іншого суб'єкта господарювання, який виконує аналогічні роботи, що підтверджується і зверненням до територіального відділення районної ради.

Таким чином, Товариство використовуючи ринкову владу при наданні послуги розподілу природного газу фактично нав'язує споживачам свою додаткову платну послугу з перевірки і прочищення димових та вентиляційних каналів, позбавляючи тим самим їх можливості вибору іншого суб'єкта господарювання, який має право на виконання зазначених робіт.

Такі дії Товариства по наданню послуги з перевірки і прочищення димових та вентиляційних каналів без заяви споживачів можуть призвести до монополізації ринку та вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді усунення з ринку інших суб'єктів господарювання.

Враховуючи викладене, з метою усунення причин та умов, які можуть призвести до вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", статтями 7,14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України" та пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України **рекомендує** :

Публічному акціонерному товариству по газопостачанню та газифікації „Тернопільгаз” (місцезнаходження: вул. Чернівецька, 54, м. Тернопіль, ідентифікаційний код 03353503) вжити заходи щодо усунення причин та умов, що можуть призвести до вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом затвердження порядку надання послуги із повторної перевірки і прочищення димовентиляційних каналів, який має передбачати надання послуги виключно за заявкою споживачів та інформування споживачів про можливість отримання зазначеної послуги в іншого суб'єкта господарювання, який має дозвіл на її виконання.

Рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду.

Про результати їх розгляду повідомити територіальне відділення до 03.03.2017.

Головуючий
адміністративної колегії

*Р.В. Лещишин голова територіального
відділення*

Члени Колегії:

*Н.Є. Чорномаз заст.. голови територіального
відділення*

*Н.С. Біловус начальник другого відділу
досліджень та розслідувань*